

16.9.2019

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto asemakaavan muutoksesta
Punavuoren tontille 94/14, Ratakatu 3**

HEL 2016-008769 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut Ratakatu 3 kiinteistöä koskevaan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Ratakadun ja Yrjönkadun kulmassa sijaitsevan kiinteistön käyttötarkoitus muutetaan hallinto- ja virastokäytöstä asumiseen. Samalla sen suojelumerkinnot päivitetään. Voimassa olevassa asemakaavassa (vuodelta 1987) kadunpuoleiset rakennusosat on merkitty suojeltaviksi sr-2 suojelumerkinnällä.

Kiinteistöstä on laadittu rakennushistoriallinen selvitys (ark-byroo 2014). Kiinteistö koostuu kolmesta rakennuksesta. Ensimmäisenä valmistui Ratakadun ja Yrjönkadun kulmarakennus vuonna 1888. Sen suunnittelivat arkkitehti Selim A. Lindqvist ja rakennusmestari Elia Heikel, joista jälkimmäinen piirsi pohja- ja leikkauspiirustukset ja Lindqvist julkisivut. Talo edusti valmistumisajalleen tyyppillistä uusrenessanssityyliä kaupunkiporvariston kivitalojen arkkitehtuurissa. Piharakennus valmistui Elia Heikelin suunnitelmin vuonna 1888 tontin perälle, keskelle korttelia. Ratakadun puoleinen siipirakennus valmistui vuonna 1889. Tämänkin rakennuksen julkisivut suunnitteli Lindqvist ja pohjat piirsi Heikel. Talo oli täydentävä pala Yrjönkadun kulmatalon ja piharakennuksen muodostaman kokonaisuuden kanssa. Rakennuksen julkisivut sovitettiin yhteen aiemmin valmistuneen osan kanssa. Rakennuksissa oli alun perin asuntoja ja joitakin toimitiloja vuokralaisille ja piharakennuksessa toimi kylpylä. Kustantamo Söderström & C:O Förlag Ab osti kiinteistön vuonna 1920. Alun perin nelikerroksista kulmarakennusta korotettiin kahdella kerroksella vuonna 1934. Kiinteistö vaihtoi omistajaa vuonna 1948, kun Pellonraivaus Oy (myöhemmin Perusyhtymä) hankki sen ja vuokrasi rakennuksesta asuntoja työntekijöilleen. Yhtiön pääkonttori sijaitsi rakennuksessa 1950-luvun alusta lähtien. Perusyhtymä muutti rakennuksesta 1985 ja tilalle tuli vuonna 1983 perustettu ympäristöministeriö vuonna 1987. Tuolloin tehtiin korjaus- ja muutostöitä. Ympäristöministeriö muutti pois rakennuksesta 1999. Tuon jälkeen talossa toimi kauppa- ja teollisuusministeriö, jonka käyttöä varten sisätiloissa uusittiin mm. pintoja ja alakattoja. Julkisivu kunnostettiin ja sen väriyty palautettiin lähemmäs alkuperäistä. Vuonna 2008 kauppa- ja teollisuusministeriöstä ja työministeriöstä muodostettiin työ- ja elinkeinoministeriö, joka on toiminut talossa viimeksi.

16.9.2019

Ratakatu 3 sisätiloja on muutettu aikojen kulussa aina tarpeen mukaan. Nykyinen toimistokäyttö ja kolmen rakennuksen yhdistäminen on tarkoittanut suuria muutoksia suhteessa alkuperäiseen tilanteeseen. Sisätiloissa ei ole juuri jäljellä alkuperäisiä sisustusmateriaaleja, väliovia, kiinteää sisutusta ja kaikki uunit on purettu. Ikkunat on vaihdettu eri aikoina. Parhaiten on säilynyt vanha pääporras Yrjönkadun puolella.

Kaupunginmuseon kanta

Entinen asuintalo ja myöhemmin virastotalona toiminut kiinteistö Ratakatu 3 halutaan palauttaa asuinkäyttöön. Rakennuksen omistaja, Senaatti-kiinteistöt, on pyytänyt ympäristöministeriöltä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annettuun lakiin liittyvän lausunnon siitä, onko ko. kiinteistövarallisuudella huomattavaa merkitystä kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelun kannalta. Museoviraston lausunnossa (päiväty 23.6.2014) on todettu, ettei kohteen luovuttamiselle ole estettä. Samalla Museovirasto totesi asemakaavan olevan suojelumääräyksen osalta vanhentunut.

Kaupunginmuseo katsoo, että suojelumerkintä sr-2 on edelleen asianmukainen rakennukselle, mutta merkinnän suojelumääräystä tulee uudistaa. Suojelumääräyksessä tulee edelleen määrätä rakennuksen julkisivujen suojelusta, mutta siinä voidaan antaa myös palauttavia määräyksiä mm. ikkunoiden uusimisesta alkuperäisempään suuntaan. Sisätilojen osalta suojelu tulee kohdistaa vanhaan pääportaaseen Yrjönkadulla. Lisäksi sisätilojen kattopinnoista saattaa löytyä koristemaalauksia tai värillisiä friisejä sekä kattolistoja. Tiedon saaminen edellyttää pintarakenteiden tutkimista ja väritutkimuksia.

Kaupunginmuseolla ei ole OAS:in suhteen muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö